C/2025/980

14.2.2025

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Vejledning om rammen for udvikling af overvågningsmetoder for landskabstræk med stor diversitet i henhold til artikel 14, stk. 7, i forordningen om naturgenopretning (forordning (EU) 2024/1991)

(C/2025/980)

Formålet med denne meddelelse fra Kommissionen er at bistå de nationale myndigheder med anvendelsen af forordning (EU) 2024/1991. Det er kun Den Europæiske Unions Domstol, der har kompetence til at fortolke EU-lovgivningen autoritativt.

Indholdsfortegnelse

Side

1. Indledning, genstand og retlig ramme 1
2. Overvågning af produktiv landbrugsjord med landskabstræk med stor diversitet 3
   - 2.1. Produktive træer i bæredygtige skovlandbrugssystemer 3
   - 2.2. Træer i ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer 7
   - 2.3. Produktionselementer i hegn 8
3. Referenceværdi for indikatoren for landskabstræk med stor diversitet 9
4. Referenceområde 10

BILAG I: Europæisk overvågning af biodiversitet i landbrugslandskaber (EMBAL) 11

BILAG II: Skovlandbrugssystemer () 12

BILAG III: Geospatiale data fra LPIS og GSA under IFKS 20

1. INDLEDNING, GENSTAND OG RETLIG RAMME

Forordningen om naturgenopretning ([1]) fastsætter mål og forpligtelser for genopretning af økosystemer i Den Europæiske Union. I artikel 11, stk. 2, i forordningen om naturgenopretning fokuseres der på genopretning af landbrugsøkosystemer og på, at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger, der skal skabe en stigende tendens på nationalt plan i mindst to ud af de tre følgende indikatorer for landbrugsøkosystemer: i) indekset for sommerfugle på græsland, ii) lageret af organisk kulstof i dyrket mineraljord og iii) andelen af landbrugsjord med landskabstræk med stor diversitet.

I henhold til forordningens artikel 20, stk. 1, litra c), skal hver medlemsstat overvåge mindst to ud af de tre indikatorer, som er valgt i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2.

Indikatorerne er yderligere specificeret i bilag IV til forordningen om naturgenopretning. Beskrivelsen af indikatoren »andelen af landbrugsarealer med landskabstræk med stor diversitet« omfatter træk, som ikke p.t. er omfattet af de standardiserede overvågningsmetoder som omhandlet i bilag IV (standardiserede overvågningsmetoder vedrører i) LUCAS-metoden ([2]) og indikator I.21 for landskabstræk i henhold til forordning (EU) 2021/2115 om strategiske planer under den fælles landbrugspolitik og ii) undersøgelserne af landbrugsbedrifternes struktur for braklagte arealer ([3]).

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1991 af 24. juni 2024 om naturgenopretning og om ændring af forordning (EU) 2022/869 (EUT L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj).

([2]) D'Andrimont, R. o.a. »Estimation of the share of Landscape Features in agricultural land based on the LUCAS 2022 survey«, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2024, doi:10.2760/5923183, JRC135966 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC135966 og fremtidige opdateringer.

([3]) Nu kaldet »integreret undersøgelse af landbrugsbedrifter«.

I henhold til artikel 14, stk. 7, i forordningen om naturgenopretning kan hver medlemsstat udvikle en metode, der supplerer den metode, der er nævnt i bilag IV, med henblik på at overvåge landskabstræk med stor diversitet, der ikke er omfattet af den fælles metode, som krævet i artikel 20, stk. 1, litra c).

Med henblik herpå fastsættes det ligeledes i artikel 14, stk. 7, at Kommissionen skal vejlede om rammerne for udviklingen af sådanne metoder.

For at opfylde denne forpligtelse indeholder nærværende meddelelse vejledning om rammen for udvikling af overvågningsmetoder for de landskabstræk med stor diversitet, der er omfattet af beskrivelsen af den relevante indikator i bilag IV til forordningen om naturgenopretning, men som ikke er omfattet af de fælles metoder som omhandlet i nævnte bilag. Den giver derfor vejledning i, hvordan der udvikles overvågningsmetoder for de produktive træk, der er omhandlet i bilag IV til forordningen om naturgenopretning, navnlig i) produktive træer i bæredygtige skovlandbrugssystemer, ii) træer i ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer og iii) produktive elementer i hegn. Disse kan betragtes som landskabstræk med stor diversitet, hvis de opfylder betingelserne i bilag IV til forordningen om naturgenopretning, specielt hvis de ikke gødes eller behandles med plantebeskyttelsesmidler, bortset fra lavinputbehandling med fast husdyrgødning, og hvis høsten kun finder sted på tidspunkter, hvor det ikke bringer høje niveauer af biodiversitet i fare.

Medlemsstaterne kan frit vælge andre metodologiske tilgange (herunder dataindsamlings- og analysemetoder), der er bedst egnede til at overvåge disse tre produktive træk, hvis disse metoder er i overensstemmelse med specifikationerne i bilag IV.

Der findes allerede vejledning om andre elementer, der er omfattet af indikatoren for landskabstræk med stor diversitet (navnlig ikkeproduktive landskabselementer og brakjord) ([4]).

Beskrivelse af og metoder til bestemmelse og overvågning af indikatoren »andel af landbrugsarealer med landskabstræk med stor diversitet«, jf. bilag IV til forordningen om naturgenopretning

Beskrivelse: *Landskabstræk med stor diversitet såsom bræmmer, levende hegn, individuelle træer eller grupper af træer, rækker af træer, markbræmmer, små arealer, grøfter, vandløb, små vådområder, terrasser, stendysser, stenmure, søer, vandhuller og kulturelle karakteristika, er elementer af permanent naturlig eller delvis naturlig vegetation i en landbrugssammenhæng, der leverer økosystemtjenester og understøtter biodiversiteten.*

For at gøre dette skal landskabstræk være mindst muligt udsat for negative eksterne forstyrrelser, således at de kan skabe sikre levesteder for forskellige systematiske enheder, og de skal derfor opfylde følgende betingelser:

a) de må ikke anvendes produktivt i landbruget (herunder til græsning eller foderproduktion), medmindre en sådan anvendelse er nødvendig for bevarelsen af biodiversiteten, og

b) de bør ikke gødes eller behandles med plantebeskyttelsesmidler, bortset fra lavinputbehandling med fast husdyrgødning.

Braklagt jord, herunder som en midlertidig foranstaltning, kan betragtes som landskabstræk med stor diversitet, hvis det opfylder de kriterier, der er fastsat ved ovenstående punkt a) og b).

Produktive træer, som er en del af bæredygtige skovlandbrugssystemer, eller træer i ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer og produktive elementer i hegn, kan også betragtes som landskabstræk med stor diversitet, forudsat at de opfylder det kriterium, der er fastsat ved punkt b) i andet afsnit, og forudsat at høsten kun finder sted på tidspunkter, hvor det ikke bringer høje niveauer af biodiversitet i fare.

Enhed: *% (andel af udnyttet landbrugsareal).*

Metode: *som udviklet inden for rammerne af indikator I.21, bilag I til forordning (EU) 2021/2115, baseret på den seneste ajourførte udgave af LUCAS-undersøgelsen vedrørende landskabstræk, Ballin M. et al., »Redesign sample for Land Use/Cover Area frame Survey« (LUCAS), Eurostat 2018, og vedrørende braklagt jord, »Farm Structure, Reference Metadata in Single Integrated Metadata Structure«, onlinepublikation, Eurostat, og, hvis det er relevant, vedrørende landskabstræk med stor diversitet, der ikke er omfattet af ovennævnte metode, en metode, der er udviklet af medlemsstaterne i overensstemmelse med nærværende forordnings artikel 14, stk. 7.*

LUCAS-metoden ajourføres regelmæssigt for at øge pålideligheden af de data, der anvendes i Den Europæiske Union og på nationalt plan af medlemsstaterne, når de gennemfører deres nationale genopretningsplaner.

([4]) For så vidt angår den fælles landbrugspolitiks indikator I.21 se http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC135966. For brakjord: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ef_lus_allcrops__custom_13980409/default/table?lang=en.

2. OVERVÅGNING AF PRODUKTIV LANDBRUGSJORD MED LANDSKABSTRÆK MED STOR DIVERSITET

Formålet med denne vejledning er at skabe rammerne for udvikling af kriterier og metoder til overvågning af de tre produktive landskabstræk med stor diversitet, som er beskrevet i bilag IV til forordningen om naturgenopretning, dvs.:

— produktive træer i bæredygtige skovlandbrugssystemer under overholdelse af betingelserne i bilag IV

— træer i ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer under overholdelse af betingelserne i bilag IV

— produktive elementer i hegn under overholdelse af betingelserne i bilag IV.

I forbindelse med denne vejledning defineres et træ eller et element i et hegn som produktivt, når det er plantet med henblik på høst/anvendelse af dets dele (frugt, bark, grene, tømmer) og er under aktiv forvaltning (f.eks. hækplantning, anden regelmæssig afskæring og undertiden podning og beskæring). Træer, der plantes til produktive formål, betragtes som produktive fra det tidspunkt, hvor de plantes, fordi de vil blive forvaltet i overensstemmelse hermed fra det tidspunkt.

Som fastsat i artikel 14, stk. 7, i forordningen om naturgenopretning kan medlemsstaterne med henblik på at overvåge de tre landskabstræk med stor diversitet udvikle overvågningsmetoder for alle eller nogle (f.eks. kun ét) af de produktive landskabstræk med stor diversitet, der er omfattet af bilag IV til forordningen om naturgenopretning.

For så vidt angår disse tre produktive elementer kan medlemsstaterne også tilpasse/forbedre allerede eksisterende nationale metoder for yderligere at opfylde kravene i forordningen om naturgenopretning for så vidt angår de landskabstræk med stor diversitet, som er anført i bilag IV, og som ikke er omfattet af den fælles metode ([5]).

2.1. Produktive træer i bæredygtige skovlandbrugssystemer

I dette afsnit forklares proceduren for identifikation af skovlandbrugsarealer og bæredygtigt skovlandbrug og for redegørelse for produktive træer i de identificerede områder.

Beskrivelse

Europa-Kommissionen definerer skovlandbrug som »arealanvendelsessystemer, hvor der dyrkes træer og samtidig drives landbrug på samme areal« ([6]).

Ifølge en mere detaljeret definition betyder skovlandbrug »arealanvendelsessystemer og -praksisser, hvor træagtige planter bevidst integreres med afgrøder og/eller dyr på samme parcel eller arealforvaltningsenhed, uden at det er hensigten at etablere permanent bevoksning. Træerne kan stå enkeltvist, i rækker eller i grupper, og græsning kan finde sted på parcellen (skovlandbrug med enkeltstående træer, skov i kombination med husdyrbrug (silvopastoralt system), græsningsplantager eller samdyrkning i plantager) eller på grænsen mellem jordstykker (hegn, træer på række).« ([7])

De Forenede Nationers Fødevare- og Landbrugsorganisation (FAO), Det Internationale Forskningscenter for Skovagerbrug (ICRAF)/det internationale center World Agroforestry Centre (WAC) definerer skovlandbrug ([8]), ([9]) som en »fælles betegnelse for arealanvendelsessystemer og -praksisser, hvor træagtige planter [...] bevidst anvendes på samme arealforvaltningsenhed som landbrugsafgrøder og/eller -dyr i en form for rumlig eller tidsmæssig rækkefølge. I skovlandbrugssystemer er der både økologiske og økonomiske interaktioner mellem de forskellige komponenter.«

([5]) F.eks. kan type 2 under indikatoren for landbrug med høj landskabsværdi (effektindikator I.09 for den fælles landbrugspolitik for 2014-2022) ligeledes omfatte produktive træer som opført i bilag IV til forordningen om naturgenopretning såsom træer i ekstensive gamle frugtplantager. På samme måde kan skovlandbrugssystemer som identificeret under indikatoren for høj naturværdi tjene som udgangspunkt for identifikation af bæredygtige skovlandbrugssystemer og produktive træer deri. Type 2 henviser til landbrugsjord med en mosaik af lavintensivt landbrug og naturlige og strukturelle elementer såsom markbræmmer, levende hegn, stenmure, skov- eller kratområder, små vandløb osv.

([6]) Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene »Biodiversity-Friendly Afforestation, Reforestation and Tree Planting« (foreligger ikke på dansk) (SWD(2023) 61 final).

([7]) Jf. de forklarende bemærkninger til delforanstaltningen til landdistriktsudvikling »Etablering af skovlandbrugssystemer«, navnlig foranstaltning 8 i artikel 21, stk. 1, litra b), og artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), https://euraf.isa.utl.pt/sites/default/files/pub/docs/08_measure_fiche_art_23_agroforesty_final.pdf.

([8]) https://www.fao.org/agroforestry/about-agroforestry/overview/en.

([9]) https://www.cifor-icraf.org/knowledge/publication/33671/.

Ifølge ICRAF indebærer denne definition følgende:

— skovlandbrug omfatter normalt to eller flere plantearter (eller planter og dyr), hvoraf mindst én er en træagtig plante

— et skovlandbrugssystem har altid to eller flere output

— et skovlandbrugssystems cyklus er altid mere end et år og

— selv det enkleste skovlandbrugssystem er mere komplekst, både økologisk (strukturelt og funktionelt) og økonomisk set, end et monodyrkningssystem.

FAO klassificerer skovlandbrug i tre hovedtyper af systemer (jf. eksemplerne i bilag II):

(1) agrisilvikulturelle systemer (en kombination af træer med etårige eller flerårige afgrøder såsom dyrkning i bræmmer)

(2) silvopastorale systemer (en kombination af træer og græsning af husdyr på græsgange)

(3) agrosilvopastorale systemer (en kombination af de tre elementer, træer, dyr og afgrøder).

På baggrund af ovenstående definitioner kan det sammenfattende konkluderes, at:

— En minimumsegenskab ved et skovlandbrugssystem, der er fælles for de fleste definitioner, er, at det bevidst kombinerer flerårige træsorter (træer) med afgrøder og/eller dyr.

— Ifølge en snæver definition skal et skovlandbrugssystem have en trætæthed på minimum 10 % ([10]). En bredere definition kræver kun 5 %. Der kan også fastsættes en maksimal trætæthed, da det i de fleste tilfælde ikke er realistisk med en høj trætæthed i skovlandbrugssystemer, der kombinerer dyrkning af afgrøder med skovbrug. Under visse omstændigheder kan det dog i silvopastorale systemer, herunder skovgræsgange, være muligt at anlægge græsgange i træernes skygge. Når det er nødvendigt, kan der derfor kun fastsættes en maksimal trætæthed på nationalt eller regionalt plan.

Det skal bemærkes, at træer i ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer er en særlig type landskabstræk med stor diversitet og ikke er omfattet af denne kategori (se afsnit 2.2).

Med henblik på at identificere skovlandbrugsarealer i forbindelse med bilag IV til forordningen om naturgenopretning fastsættes det anbefalede forhold mellem skovområder/træer og åbne landbrugsarealer af medlemsstaterne under hensyntagen til lokale pedoklimatiske forhold, skovbrugsarter (relevante træer og buske) og behovet for at muliggøre landbrugsmæssig anvendelse af jorden.

I de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik kan hver medlemsstat definere den kombination af træer med enten agerjord eller permanente afgrøder eller græsarealer, der anses for at være et landbrugsareal (også med henblik på afgrænsning af landbrugsområder i markidentifikationssystemet (LPIS)).

Medlemsstaterne kan anvende disse definitioner (i de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik) til at afgrænse skovlandbrugsparceller, hvilket vil udgøre grundlaget for at identificere og beskrive bæredygtige skovlandbrugssystemer. Der findes faktisk ingen fælles definition i den videnskabelige litteratur af hverken bæredygtigt eller ikkebæredygtigt skovlandbrug. Kriterierne for bæredygtighed skal fastlægges af medlemsstaterne med henblik på bilag IV til forordningen om naturgenopretning.

Med hensyn til videreanvendelse af geodata fra det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem (IFKS) deler medlemsstaterne i henhold til forpligtelserne i Inspire-direktivet ([11]) visse geodata (LPIS og GSA) via EU's geoportal ([12]), navnlig om landskabstræk (se bilag III).

([10]) FAO, Zomer o.a. »Trees on Farm: Analysis of Global Extent and Geographical Patterns of Agroforestry«, ICRAF Working Paper No 89, Kenya, 2009.

([11]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) (EUT L 108 af 25.4.2007, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/2/2024-11-26).

([12]) https://inspire-geoportal.ec.europa.eu/srv/eng/catalog.search, artikel 67 i forordning (EU) 2021/2116 indeholder en retlig forpligtelse til udveksling af IFKS-data.

Bæredygtigt skovlandbrug har mange fordele, såsom bedre eksistensgrundlag for landbrugerne som følge af højere indkomst, øget biodiversitet, forbedret jordbundsstruktur og -sundhed, reduceret erosion og kulstofbinding ([13]). I mange dele af verden rapporterer landbrugere, der arbejder inden for bæredygtigt skovlandbrug, også om øgede udbytter ([14]).

Den miljømæssige bæredygtighed ([15]) kan imidlertid bringes i fare af flere faktorer, alene eller i kombination, såsom ændring af trætætheden, anvendelse af pesticider og/eller gødningsstoffer, undergræsning og overgræsning.

Metode

For at tage hensyn til produktive træer i bæredygtige skovlandbrugssystemer, der opfylder betingelserne i bilag IV til forordningen om naturgenopretning, anbefales det, at medlemsstaterne følger de trin, der er fastsat i de seks nummererede punkter nedenfor.

(1) Identifikation af skovlandbrugsarealer i referenceområdet ([16]) ved hjælp af eksisterende nationale kort over sådanne områder, forudsat at disse kort er af tilstrækkelig kvalitet. Andre tilgængelige informationskilder kan også anvendes, hvis skovlandbrugsklasserne i disse andre tilgængelige kilder er i overensstemmelse med medlemsstaternes definitioner. En medlemsstat kan f.eks. anvende de seneste oplysninger, der er registreret i dens LPIS, hvis de foreligger, til afgrænsning af landbrugsarealer, så der skelnes mellem agerjord, permanente græsarealer og permanente afgrøder, og identifikation af skovlandbrugssystemer (artikel 2, stk. 7, litra b), i forordning (EU) 2022/1172). Afhængigt af den definition, som en medlemsstat har valgt, kan LPIS-forklaringen indeholde klasser som »småskovsdrift«, »skovlandbrug på græsareal (20 % træer)« eller »skovlandbrug på græsareal (50 % træer)«. Medlemsstaterne kan også anvende yderligere oplysninger fra landbrugeres årlige ansøgninger, der indgives via det geospatiale ansøgningssystem (GSA). Resultaterne af arealovervågningssystemet (AMS) kan bruges til at bekræfte nogle registrerede oplysninger.

En alternativ eller supplerende tilgang kunne være at identificere skovlandbrugsarealer på grundlag af kortlægningen af relaterede habitattyper i henhold til EUNIS ([17]) og bilag I til habitatdirektivet. Hvis der ikke foreligger andre oplysninger, kan der alternativt foretages et groft skøn ved hjælp af CORINE Land Cover-fortegnelsen (klasse 2.4.4 »Skovlandbrugsområder«) ([18]).

Desuden kan LUCAS Core anvendes til at udlede sandsynligheden for forekomst af skovlandbrug ([19]) til støtte for identifikationen.

(2) Definition af bæredygtige skovlandbrugssystemer (inden for de tidligere identificerede skovlandbrugsområder) i overensstemmelse med biogeografiske forhold i medlemsstaten eller en region heri og efter specifik type skovlandbrug. Medlemsstaterne kan gøre dette ved at fastsætte tærskler, f.eks. for: i) trætæthed (f.eks. fastsættelse af et minimums- og et maksimumsniveau for trætæthed) ii) betingelser, tidspunkt og/eller varighed af græsning (f.eks. fastsættelse af et minimums- og et maksimumsniveau for husdyrtæthed).

Beslutning om, hvilke typer forvaltning der vil udelukke systemet fra at blive betragtet som bæredygtigt, f.eks. fjernelse af træstumper og groft træaffald, plantager med invasive fremmede arter eller eksotiske arter, der kun er til ringe gavn for biodiversiteten tæt beplantet lavskov med kort omdriftstid/hurtigtvoksende træer.

([13]) Eurostat Integrated Farm Statistic Manual https://wikis.ec.europa.eu/display/IFS/3.5+IFS+Soil+management.
([14]) https://wikis.ec.europa.eu/display/IMAP (»Impacts of farming practices on environment and climate« »Farming practices (fiches)«: »Agroforestry«).
([15]) De sociale og økonomiske dimensioner af bæredygtighed er ikke en del af denne vejledning.
([16]) Se kapitel 4.
([17]) Det europæiske naturinformationssystem, http://eunis.eea.europa.eu/habitats.jsp.
([18]) CORINE Land Cover-opgørelsen udarbejdes af Det Europæiske Miljøagenturs Copernicus-Landovervågningstjeneste og indeholder oplysninger om europæisk arealdække/arealanvendelse (https://land.copernicus.eu/en/products/corine-land-cover og https://land.copernicus.eu/content/corine-land-cover-nomenclature-guidelines/html/index-clc-244.html).
([19]) https://ec.europa.eu/eurostat/documents/205002/8072634/LUCAS-Agro-forestry-report.pdf.

(3) Ved definition af bæredygtigt skovlandbrug anbefales det at medlemsstaterne anvender følgende to kriterier:

— Det første kriterium er skovlandbrugssystemets udfordring (f.eks. mangfoldig artssammensætning, hjemmehørende arter, lokalitetsspecifik træ-/busktæthed osv.). Som hovedregel og med forbehold af pedoklimatiske begrænsninger opnås der flere biodiversitetsfordele fra skovlandbrugssystemer med løvtræer og/eller arter af løvtræer såsom oliven, kastanje, valnød og kirsebær.

— Det andet kriterium er forvaltningens karakter. Der bør være passende forvaltning (herunder jordforvaltning) for at sikre systemets bæredygtighed kombineret med reduktion af brandrisikoen) og strategier, der fremmer heterogenitet. Det betyder, at der skal høstes korrekt, navnlig for så vidt angår høstfrekvens m.m. (f.eks. har modne bevoksninger, der er velholdte takket være udskudt og fleksibel høst kapacitet til at lagre mere kulstof end unge bevoksninger, imens beplantning med kort omdriftstid og høje forstyrrelsesniveauer og intensiv udnyttelse af jorden kun har små fordele med hensyn til biodiversitet og kulstoflagring).

Eksempler på skovlandbrugssystemer med potentiale for bæredygtighed baseret på arealforvaltning og/eller leverede økosystemtjenester findes i bilag II til dette dokument.

(4) Udelukkelse af træer ([20]), der behandles med pesticider og/eller gødning (undtagen gødskning med »lavt input« af fast husdyrgødning). Medlemsstaterne bør definere, hvad de anser for at være »lavt input« af fast husdyrgødning, og de kan gøre dette på grundlag af relevante videnskabelige undersøgelser. Der bør på nationalt plan fastsættes et »maksimum« for lavinputbehandling. Den videnskabelige dokumentation peger i retning af 30-50 kg kvælstoftilførsel pr. hektar pr. år (30-50 kg N ha-1 år-1) ([21]).

(5) Udelukkelse af træer, hvor fældningen sker på tidspunkter, der bringer høje niveauer af biodiversitet i fare, herunder fjernelse af træ eller græsslæt på et uhensigtsmæssigt tidspunkt) ([22]).

Trin 4 og 5 kan vurderes ved hjælp af en eller en kombination af følgende tilgange og/eller datakilder:

— en erklæring fra landbrugeren (medlemsstaterne kan anmode om disse oplysninger som led i betalingsanmodningen under den fælles landbrugspolitik, hvis landbrugeren ansøger om arealrelateret støtte under den fælles landbrugspolitik eller støtte under nationale ordninger, f.eks. statsstøtte)

— oplysninger, hvis sådanne foreligger, fra EU-finansieringsordninger eller nationale eller andre finansieringsordninger vedrørende vedligeholdelse eller etablering af bæredygtige skovlandbrugssystemer som beskrevet i denne vejledning og i overensstemmelse med betingelserne i bilag IV

— en undersøgelse på stedet tilrettelagt af medlemsstatens kompetente myndigheder med henblik på at kontrollere, om betingelserne er opfyldt:

  — ved hjælp af samtaler at kontrollere overholdelsen af betingelse b) ([23]) i bilag IV

  eller

  — ved at kontrollere landskabstrækkernes biodiversitetsværdi, f.eks. ved at anvende EMBAL ([24]) (se bilag I) eller andre passende værktøjer, som medlemsstaten har besluttet, og fastsætte en passende tærskel for de karakteristika, der beskriver træernes biodiversitetsværdi.

([20]) For at opfylde betingelserne i indikatorbeskrivelsen i bilag IV til forordningen om naturgenopretning.
([21]) »EU Agricultural Outlook for markets and income 2018-2030« https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2021-01/medium-term-outlook-2018-report_en_0.pdf.
([22]) Se f.eks. tidsbegrænsningerne i økoordninger og landbrugsmiljøforanstaltninger rettet mod biodiversitet i strategiske planer under den fælles landbrugspolitik i henhold til artikel 31 og artikel 70 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115.
([23]) Betingelse B: *»de bør ikke gødes eller behandles med plantebeskyttelsesmidler, bortset fra lavinputbehandling med fast husdyrgødning«.*
([24]) EMBAL er en relevant løsning, når en statistisk repræsentativ prøve er korrekt defineret og undersøgt.

(6) Til slut foretagelse af et skøn over det trædækkede areal. Da kun produktive træer tæller som landskabstræk og ikke hele parcellen, er det nødvendigt at anslå det areal, der er dækket med træer. Når parceller med bæredygtigt skovlandbrug er identificeret/afgrænset, kan det areal, der er dækket af træer, måles/estimeres ved hjælp af følgende datakilder:

— ortofotos

— Copernicus Land Monitoring Service (CLMS) tree-cover density ([25])

— markundersøgelser

— satellitbilleder af passende opløsning

— om muligt forvaltningsplaner for skovlandbrug, forudsat at disse indeholder sådanne oplysninger ([26]).

2.2. **Træer i ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer**

I dette afsnit forklares proceduren for identifikation af ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer og redegørelse for de træer heri, der opfylder betingelserne i bilag IV til forordningen om naturgenopretning. Gammel frugtplantage henviser til en veletableret frugtplantage, der har eksisteret i lang tid, normalt med modne frugt- eller nøddetræer. Ekstensive frugtplantager er plantager med lav trætæthed (sammenlignet med intensive systemer) på permanente græsarealer. Afstanden mellem træerne varierer alt efter frugtsorten. For permanente græsarealer kan definitionen i den fælles landbrugspolitik i artikel 4, stk. 3, litra c), i forordning (EU) nr. 2115/2021 anvendes.

Beskrivelse

Ekstensive gamle frugtplantager ligner strukturelt og økologisk visse typer skovlandbrug (f.eks. skovgræsgange) med træer, der vokser på friland omgivet af urteagtige planter, men adskiller sig fra skovlandbrug ved følgende fem karakteristika ([27]):

— sammensætning: Frugtplantager består typisk af frugt- og/eller nøddebærende træer, f.eks. æbler, pærer, kirsebær, blommer, kvæder, ferskner, valnødder eller hasselnødder (f.eks. Rosaceae og Juglandaceae)

— den normalt mere tætte fordeling af træerne i gamle frugtplantager på permanente græsarealer

— den normalt mindre størrelse af individuelle habitatområder sammenlignet med skovlandbrug

— træer i ekstensive gamle frugtplantager dyrkes med henblik på frugt- og nøddeproduktion, hvor der normalt foretages podning og beskæring, hvorimod træer i traditionelt skovlandbrug ligeledes dyrkes for deres tømmer (til papirfremstilling, møbler osv.), kork, agern m.m.

— græsning eller afskæring af urteagtige planter, som er en integreret del af forvaltningen af frugtplantager. Dette kan også praktiseres i visse skovlandbrugssystemer.

Medlemsstaterne kan anvende disse fem særlige karakteristika til at identificere disse områder alt efter lokale forhold og traditioner.

Metode

For at tage hensyn til træer i ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer, som opfylder betingelserne i bilag IV til forordningen om naturgenopretning, anbefales det, at medlemsstaterne tager de skridt, der er fastsat i de seks nummererede punkter nedenfor.

(1) Identifikation og kortlægning af frugtplantager ved hjælp af nationale eller regionale opgørelser, kort eller tællinger, hvis sådanne foreligger (en fortegnelse over gamle frugtplantager kan allerede foreligge).

([25]) https://land.copernicus.eu/en/products/high-resolution-layer-tree-cover-density.

([26]) I denne vejledning anmodes medlemsstaterne ikke om at udarbejde sådanne forvaltningsplaner for skovlandbrug. Hvis sådanne planer findes, kan de imidlertid anvendes som informationskilde.

([27]) UK Biodiversity Action Plan Priority Habitat Descriptions, Traditional Orchards, https://data.jncc.gov.uk/data/2829ce47-1ca5-41e7-bc1a-871c1cc0b3ae/UKBAP-BAPHabitats-56-TraditionalOrchards.pdf.

Hvis der ikke foreligger en national opgørelse, kan oplysninger om frugtplantager, som findes i LPIS/det geospatiale ansøgningssystem (GSA)/arealovervågningssystemet (AMS) under den fælles landbrugspolitik, kombineres med oplysninger fra ortofotos, fjernanalyse af højopløsningsbilleder fra flere forskellige tidspunkter eller direkte undersøgelser (tilrettelagt af medlemsstatens kompetente myndighed), så det sikres, at kun frugtplantager på permanente græsarealer identificeres.

(2) Definition af »ekstensive gamle frugtplantager« i overensstemmelse med landets særlige forhold (f.eks. lokale forhold og traditioner) ved definition af både »ekstensive« og »gamle« (f.eks. baseret på forvaltningstype/-intensitet og træernes gennemsnitlige alder eller de gamle træers forekomst/dækning/andel) og ved at fastsætte tærskler for maksimal og minimal trætæthed efter behov.

(3) Udelukkelse af træer, der behandles med pesticider og/eller gødning. Medlemsstaterne bør definere, hvad de anser for at være »lavt input« af fast husdyrgødning. De kan gøre dette på grundlag af relevante videnskabelige undersøgelser. Der bør på nationalt plan fastsættes et »maksimum« for lavinputbehandling med fast husdyrgødning. Den videnskabelige dokumentation peger på intervallet 30-50 kg N ha^{-1} $år^{-1}$.

(4) Udelukkelse af træer, hvor fældningen sker på tidspunkter, der bringer høje niveauer af biodiversitet i fare.

Trin 3 og 4 kan vurderes ved hjælp af en eller en kombination af følgende datakilder:

— en erklæring fra landbrugeren (medlemsstaterne kan anmode om disse oplysninger som led i betalingsanmodningen under den fælles landbrugspolitik, hvis landbrugeren ansøger om arealrelateret støtte under den fælles landbrugspolitik eller støtte under nationale ordninger)

— oplysninger, hvis de foreligger, fra EU-finansieringsordninger eller nationale eller andre finansieringsordninger vedrørende bevarelse, genopretning og/eller vedligeholdelse af ekstensive gamle frugtplantager som beskrevet i denne vejledning og i overensstemmelse med betingelserne i bilag IV

— en undersøgelse på stedet tilrettelagt af medlemsstatens kompetente myndighed med henblik på at kontrollere, om betingelserne er opfyldt:

  — ved hjælp af samtaler at kontrollere overholdelsen af betingelse b)

    eller

  — ved at kontrollere landskabstrækkernes biodiversitetsværdi, f.eks. ved at anvende EMBAL (se bilag I) eller en lignende tilgang, og fastsætte en passende tærskel for de karakteristika, der beskriver træernes biodiversitetsværdi.

(5) Til slut foretagelse af et skøn over det trædækkede areal. Da kun produktive træer tæller som landskabstræk og ikke hele parcellen, er det nødvendigt at anslå det areal, der er dækket med træer. Når parceller med ekstensive gamle frugtplantager på permanente græsarealer er identificeret/afgrænset, kan det areal, der er dækket af træer, måles/estimeres ved hjælp af følgende datakilder:

  — ortofotos

  — Copernicus Land Monitoring Service (CLMS) tree-cover density

  — markundersøgelser

  — satellitbilleder af passende opløsning

2.3. **Produktionselementer i hegn**

I dette afsnit forklares proceduren for redegørelse for produktive elementer i hegn, der opfylder kriterierne i bilag IV til forordningen om naturgenopretning.

Beskrivelse

Medlemsstaterne vil skulle identificere produktive elementer i hegn (f.eks. frugttræer og bærbuske), som ikke behandles med pesticider og/eller gødning (undtagen gødskning med »lavt input« af fast husdyrgødning), og som ikke høstes på tidspunkter, der kan bringe høje niveauer af biodiversitet i fare.

Metode

Identifikation: Produktive elementer i hegn kan vurderes ved hjælp af en eller en kombination af de datakilder og/eller tilgange, der er beskrevet i de fire punkter nedenfor.

— en erklæring fra landbrugeren (medlemsstaterne kan anmode om disse oplysninger som led i betalingsanmodningen under den fælles landbrugspolitik, hvis landbrugeren ansøger om arealrelateret støtte under den fælles landbrugspolitik eller støtte under nationale ordninger, f.eks. statsstøtte)

— hvis sådanne findes, EU-finansieringsordninger, nationale ordninger eller andre finansieringsordninger for: i) etablering, vedligeholdelse og bevaring af hegn eller ii) bevarelse og/eller vedligeholdelse af lineære karakteristika, der består af flerårig trævegetation (produktive buske og/eller træer) som beskrevet i denne vejledning, og som opfylder betingelserne i bilag IV.

— Produktive elementer kan også vurderes ved hjælp af direkte observation gennem EMBAL-undersøgelsen (se bilag I) eller tilsvarende undersøgelser, hvor naturværdien af landskabstræk vurderes, kombineret med en kontrol af overholdelsen af betingelse b), ved hjælp af interview med landbrugerne.

— Endelig og afhængigt af de særlige lokale forhold kan en medlemsstat fremlægge et skøn over produktive elementer baseret på statistisk prøveudtagning og analyse, forudsat at dette skøn opfylder betingelserne i bilag IV til forordningen om naturgenopretning, og at der anvendes passende prøveudtagningsprocedurer.

For at kontrollere overholdelsen af betingelse b) bør medlemsstaterne definere, hvad de anser for at være »lavt input« af fast husdyrgødning. De kan gøre dette på grundlag af relevante videnskabelige undersøgelser. Der bør på nationalt plan fastsættes et »maksimum« for, hvad der kan betragtes som lavinputbehandling med fast husdyrgødning. Den videnskabelige dokumentation peger på intervallet 30-50 kg N ha^{-1} $år^{-1}$.

Med henblik på at identificere de hegn, der findes på landbrugsjord, kan retningslinjerne for identifikation af hegn i henhold til LUCAS Landscape Features-modulet følges ([28]).

Vurdering af det omfattede område: Da kun produktionselementerne og ikke hele hegnet tæller som landskabstræk, skal der foretages et skøn over det omfattede areal. Når produktive elementer i hegn er identificeret, kan arealet anslås ved hjælp af følgende kilder:

— ortofotos

— Copernicus Land Monitoring Service (CLMS) tree-cover density (når der er tale om træer)

— markundersøgelser

— satellitbilleder af passende opløsning

3. **REFERENCEVÆRDI FOR INDIKATOREN FOR LANDSKABSTRÆK MED STOR DIVERSITET**

For at holde øje med fremskridtene og opfyldelsen af de forpligtelser, der er fastsat i forordningen om naturgenopretning, skal medlemsstater, som har valgt indikatoren for landskabstræk med stor diversitet med henblik på at overholde artikel 11, stk. 2, i henhold til artikel 20 overvåge »andelen af landbrugsarealer med landskabstræk med stor diversitet« mindst hvert sjette år fra datoen for ikrafttrædelsen af forordningen om naturgenopretning (dvs. den 18. august 2024) eller, hvis det er nødvendigt for at evaluere opnåelse af stigende tendenser indtil 2030, med kortere interval. Desuden skal de nationale genopretningsplaner i henhold til artikel 15, stk. 3, litra j), i forordningen om naturgenopretning bl.a. indeholde »en redegørelse for de indikatorer for landbrugsøkosystemer, der er valgt i henhold til artikel 11, stk. 2, og for deres egnethed til at påvise en forøgelse af biodiversiteten i landbrugsøkosystemerne i den pågældende medlemsstat«. Hvis medlemsstaterne vælger »andelen af landbrugsarealer med landskabstræk med stor diversitet« for at overholde artikel 11, stk. 2, kan de medtage referenceværdier for denne indikator i deres nationale genopretningsplaner for bedre at kunne vurdere de fremskridt, der skal gøres for at nå frem til en stigende tendens for denne indikator i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordningen om naturgenopretning.

Referencescenariet er indikatorens værdi baseret på overvågningsdata på datoen for ikrafttrædelsen af forordningen om naturgenopretning eller baseret på de seneste data indsamlet før ikrafttrædelsen.

([28]) https://ec.europa.eu/eurostat/documents/205002/13686460/C1-LUCAS-2022.pdf, s. 127.

4. **REFERENCEOMRÅDE**

Indikatoren i forordningen om naturgenopretning er andelen af landbrugsarealer med landskabstræk med stor diversitet, hvilket betyder, at landskabstræk med stor diversitet på alle landbrugsarealer (landbrugsarealer omfattet af den fælles landbrugspolitiks indikator I.21) kan opgøres (så længe kravene i litra a) og b) er opfyldt).

Indikatoren er forholdet (%) mellem det areal, der er dækket af landskabstræk med stor diversitet (inden for landbrugsarealer) og det udnyttede landbrugsareal (ULA) ([29]).

For at beregne NRR-indikatoren for landskabstræk med stor diversitet sammenlægges tælleren for den fælles landbrugspolitiks indikator I.21 med arealet af de øvrige komponenter (nemlig braklagt jord og produktive landskabstræk med stor diversitet som oplistet i bilag IV og valgt af medlemsstaten) og den fremkomne sum, som derefter divideres med det udnyttede landbrugsareal ([30]).

De forskellige komponenter i indikatoren for landskabstræk med stor diversitet bør derfor identificeres som tilhørende produktiv landbrugsjord som defineret i LUCAS Landscape Features-modulet ([31]), der ligger til grund for den i bilag IV foreslåede metode (den fælles landbrugspolitiks indikator I.21). Produktiv landbrugsjord er al jord, der anvendes aktivt til landbrug, herunder midlertidigt ikkeproduktive parceller (brakjord), som ellers er til rådighed for landbrugsproduktion. Beboelses- og fritidshaver, herunder køkkenhaver, er ikke omfattet af denne definition af landbrugsjord. Uudnyttet landbrugsjord ([32]) er ikke medtaget.

([29]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Utilised_agricultural_area_(UAA).

([30]) En undersøgelse foretaget af JRC viser, at graden af sammenhæng mellem ULA-udstrækning og landbrugsarealernes udstrækning som beregnet i den fælles landbrugspolitiks indikator I.21 er meget høj. D'Andrimont, R. o.a. »Estimation of the share of Landscape Features in agricultural land based on the LUCAS 2022 survey«, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2024, doi:10.2760/5923183, JRC135966 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC135966.

([31]) LUCAS 2022 (Land Use / Cover Area Frame Survey), Technical reference document C1, Instructions for Surveyors, https://ec.europa.eu/eurostat/documents/205002/13686460/C1-LUCAS-2022.pdf.

([32]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Unutilised_agricultural_area_(NUAA), s. 137.

BILAG I

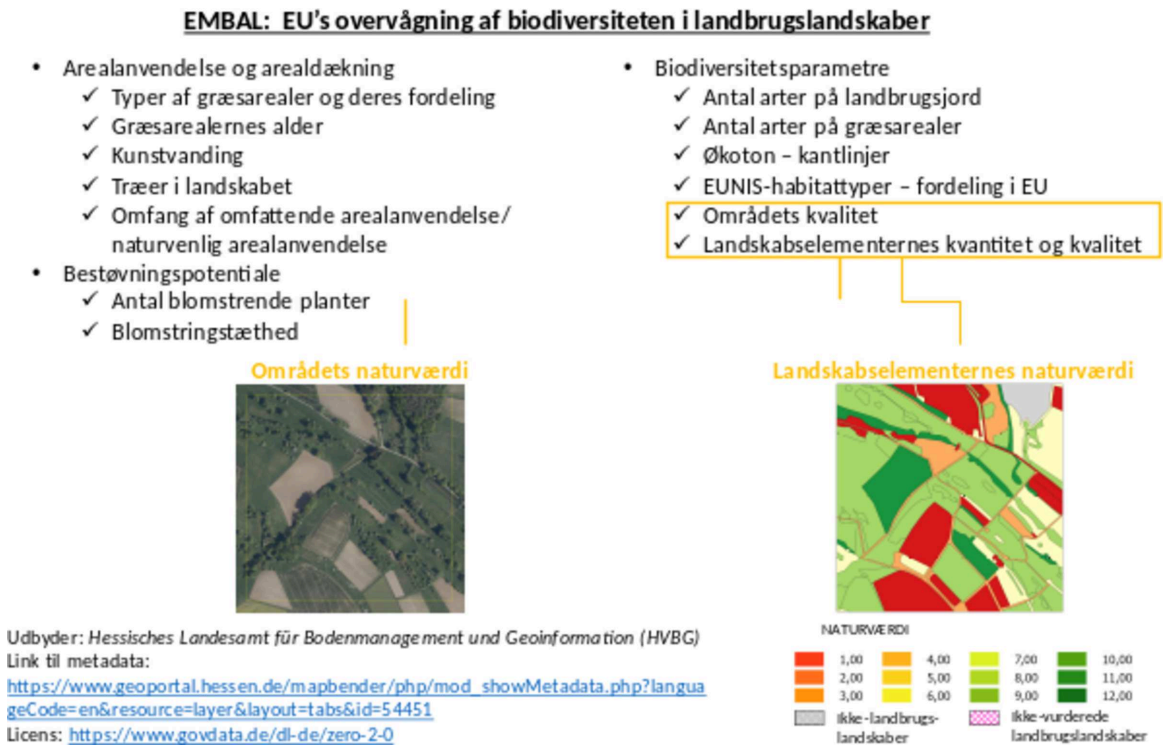
Europæisk overvågning af biodiversitet i landbrugslandskaber (EMBAL)

EMBAL ([1]) er et solidt overvågningsredskab til indsamling af oplysninger om biodiversitetens tilstand i landbrugslandskaber i EU's medlemsstater. Det er en standardiseret feltundersøgelse (indsamling af in situ-data), som anvendes til flere formål, herunder: i) registrering af arealdække/-anvendelse, typer, udstrækning og kvalitet af landskabselementer i landbrugslandskabet og ii) registrering af habitattyperne (EUNIS-klassifikationen) i landbrugslandskabet.

Kommissionen lancerede EMBAL i alle 27 EU-lande i 2022 og 2023 og undersøgte 3 000 tilfældigt udvalgte områder. Hvert observationsområde dækkede et areal på 500 x 500 m, og antallet af observationsområder pr. land varierede fra 30 til 250 afhængigt af landets areal og landbrugsarealets respektive andel. I hvert observationsområde blev alle landskabselementer registreret, og en uddannet inspektør evaluerede dem med hensyn til kvalitet (dvs. naturværdi) i henhold til en liste over parametre (f.eks. elementtype, antal og tæthed af foderplanter og blomster, tæthed og rigdom af indikatorplantearter osv.). EMBAL-metoden er i fuld overensstemmelse med LUCAS-undersøgelsen.

Figur 1

Indsamlede oplysninger (udvalg) i EMBAL-undersøgelsen og eksempel på den »naturværdi«, der er tildelt både undersøgelsesområdet og dets landskabstræk

([1]) https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696.

BILAG II

Skovlandbrugssystemer ([1])

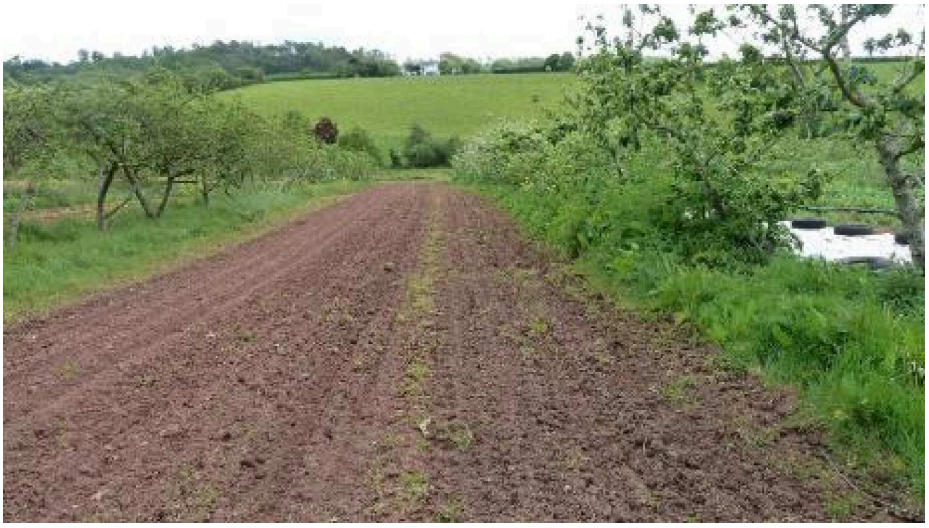
1. **Agrosilvikulturelt system**

Definition: skovlandbrugssystemer bestående af trævegetation, der dyrkes sammen med etårige eller flerårige afgrøder (afgrøder og træer) ([2]).

Omfatter dyrkede marker, hvor træer enten er løst fordelt eller integreret i marken i rækker. Dette omfatter også dyrkning af træer i bræmmer, f.eks. med rækker af hurtigtvoksende buske med kort omdriftstid. Det kan omfatte hjemmehørende træarter eller dyrkede træer såsom frugttræer eller -buske.

Figur 2

Æbletræer og grøntsager

Figur 3

Træer og sort byg

([1]) Alle fotos fra AGFORWARD-projektet, httpsg//www.flickr.com/photos/agforward/.

([2]) McAdam, J.H. o.a., »Classifications and Functions of Agroforestry Systems in Europe« i Rigueiro-Rodríguez, A., McAdam, J., Mosquera-Losada, M.R., eds., »*Agroforestry in Europe. Advances in Agroforestry*«, vol 6. Springer, Dordrecht, 2009, https://doi.org/10.1007/978-1-4020-8272-6_2.

Figur 4

Bræmme med kål (nyligt anlagt skovlandbrugsparcel)

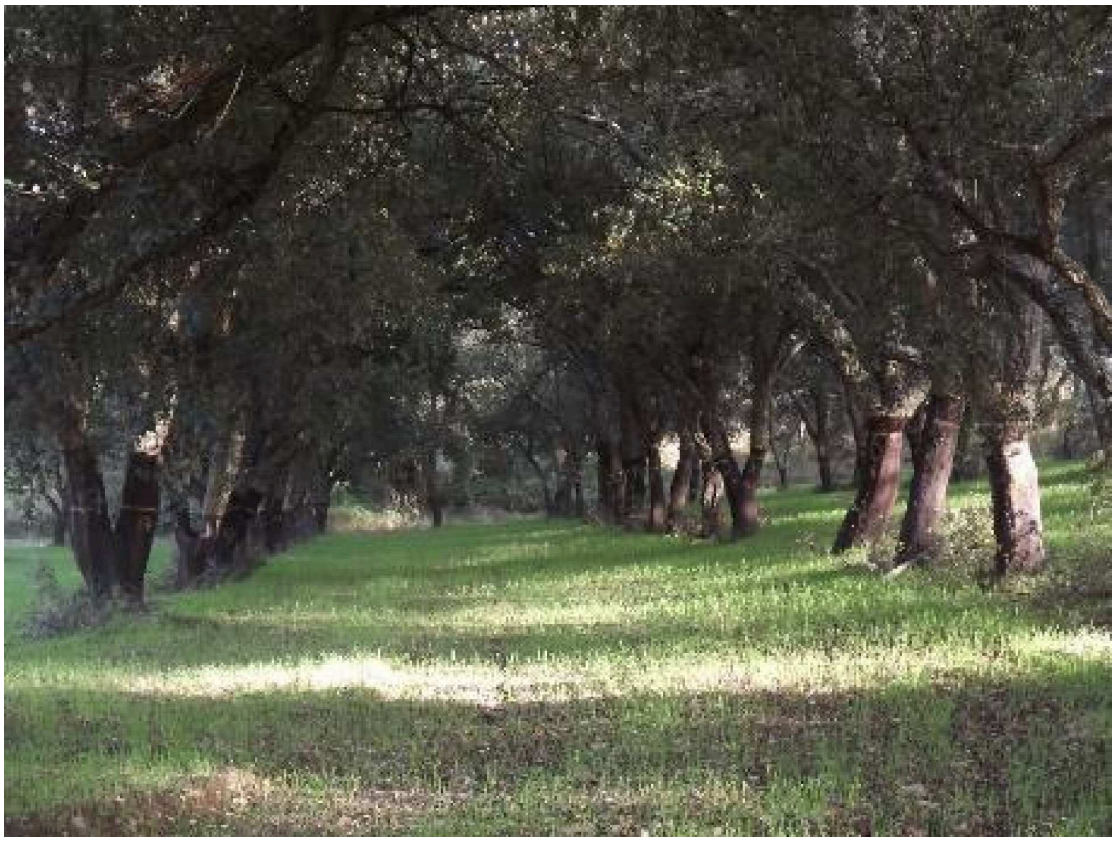
Figur 5

Egetræer og lavendel

Figur 6

Korkeg og havre

Figur 7

Skovlandbrugssystem

2. **Silvopastoralt system**

Definition: Skovlandbrugssystemer, der kombinerer trævegetation med foder og animalsk produktion (græsningsarealer/dyr og træer) ([3]).

Omfatter systemer som eksempelvis traditionelle græsningsskove såvel som nyligt plantede skovlandbrugssystemer bestående af træer og græsgange, hvor husdyr (f.eks. kvæg, svin, får, geder og fjerkræ) græsser på samme parcel.

Naturtyper, der er klassificeret i EUNIS, og som potentielt kan svare til et sådant skovlandbrugssystem, er: hemiboreale og boreale græsningsskove og enge ([4]), græsningsskove og enge i Middelhavsområdet, tempererede græsningsskove og enge.

De potentielle habitater i bilag I til habitatdirektivet, der svarer til sådanne systemer, er: Fennoskandiske og sclerofyle græsningsskove med Quercus spp.

Figur 8

Montado-landskab med græssende husdyr

([3]) McAdam o.a., ibid.
([4]) https://forum.eionet.europa.eu/european-red-list-habitats/library/terrestrial-habitats/e.-grasslands/e7.2-hemiboreal-and-boreal-wooded-pasture-and-meadow/download/en/1/E7.2 Hemiboreal and boreal wooded pasture and meadow.pdf.

Figur 9

Græsset frugtplantage (æbletræer)

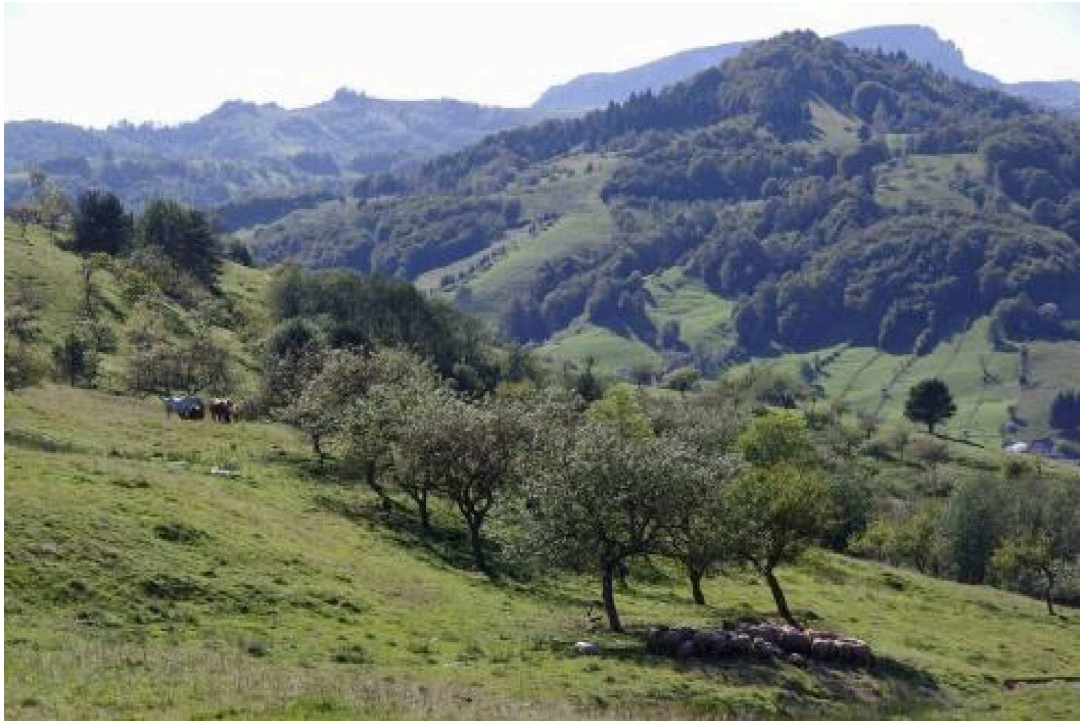
Figur 10

Får græsser på en frugtplantage (© Pixabay n.d.)

Figur 11

Silvopastoralt system

Figur 12

Silvopastoralt system

3. **Agrosilvopastoralt system**

Agrosilvopastoralt system: Definition: Skovlandbrugssystemer, der kombinerer trævegetation med foder og animalsk produktion og etårige eller flerårige afgrøder (afgrøder, græsgange/dyr og træer) ([5]), f.eks. skovlandbrugssystemer, der indeholder træer og afgrøder på samme parcel, hvor dyrene græsser, efter at afgrøderne (ofte korn) er blevet høstet. I agrosilvopastorale systemer er agerjords- og husdyrkomponenterne normalt tidsmæssigt og rumligt adskilte ([6]).

Træer kan være skovarter eller dyrkede træer, der forvaltes med henblik på fældning/anvendelse af deres dele (frugt, bark, grene, tømmer). Afgrøder kan være etårige eller flerårige, og dyr kan være kvæg, svin, får, geder og fjerkræ.

Figur 13

Montado-landskab og korn (dyr græsser på visse tidspunkter af året)

([5]) McAdam o.a., ibid.
([6]) Antonio Rigueiro-Rodríguez o.a., »*Agroforestry in Europe: Current Status and Future Prospects*«, Spinger Dordrecht, 2009, https://doi.org/10.1007/978-1-4020-8272-6.

Figur 14

Montado i Portugal

BILAG III

Geospatiale data fra LPIS og GSA under IFKS

Det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem (IFKS) består af flere digitale og indbyrdes forbundne databaser, navnlig et system til identifikation af alle landbrugsarealer i EU-medlemsstaterne kaldet markidentifikationssystemet (LPIS), et system, der gør det muligt for landbrugerne grafisk at anmelde de landbrugsarealer, som de ansøger om støtte til (den geospatiale applikation GSA) og et arealovervågningssystem (AMS), der anvendes til at observere, spore og vurdere landbrugsaktiviteter.

Europa-Kommissionen har indført en procedure for bedre adgang til og genanvendelse af geografiske IFKS-data ([1]).

For at forbedre tilgængeligheden af IFKS-data har Europa-Kommissionen indført en proces for udveksling af IFKS-data ([2]), som medlemsstaterne skal anvende. Takket være det underliggende Inspire-direktiv skal medlemsstaterne dele deres geodata, hvis det er relevant for EU's miljøpolitik (f.eks. politikker under den grønne pagt om biodiversitet, jordbund og klima).

([1]) Disse data forvaltes af medlemsstaterne (koordineringsorganer og betalingsorganer). Den vedrører data i LPIS og GSA, men ikke AMS på nuværende tidspunkt.

([2]) Medlemsstaterne følger følgende tekniske retningslinjer for udveksling af IFKS-geodata: Del 1: Opdagelse af data: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f09b0355-f7c5-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-en; og Del 2: Interoperabilitet: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0a048b9e-431c-11ef-865a-01aa75ed71a1/language-en.